

Resultat av SMCs enkät om kontrollbesiktning 2002

Bakgrund

Många medlemmar har kontaktat SMC eftersom de varit missnöjda med kontrollbesiktning av motorcyklar av en rad orsaker. Det handlar om långa väntetider, oerfarna besiktningmän och bristande kontroll med tanke på priset. SMC har därför under 2002 genomfört en enkätundersökning. Syftet med studien är att ge SMC ett underlag för det fortsatta arbetet rörande kontrollbesiktning av motorcyklar.

500 personer valdes slumpvis ut ur SMCs medlemsregister och fick en enkät i april. Enkäten skulle besvaras senast 31 oktober. Utskicket bestod av ett informationsbrev (bilaga 1), en enkät (bilaga 2) samt en sammanställning av Bilprovningens kontrollprogram (bilaga 3) som ligger till grund för kontrollbesiktning av motorcyklar.

Av 500 utskickade enkäter har SMC fått 191 svar 1 november. Av dessa har 129 motorcykelägare kontrollbesiktat sin motorcykel under 2002. 62 personer har inte behövt kontrollbesikta sitt fordon under 2002. Resterande, 309, har inte besvarat enkäten.

Bokningstid

Då det gäller frågan om hur länge man fick vänta på tid för kontrollbesiktning fick 51 personer, 39,5 %, tid inom fyra dagar. 76 personer, 59 %, fick en tid inom 14 dagar. 43 personer, 33 % fick dock vänta en månad eller mer på tid för kontrollbesiktning.

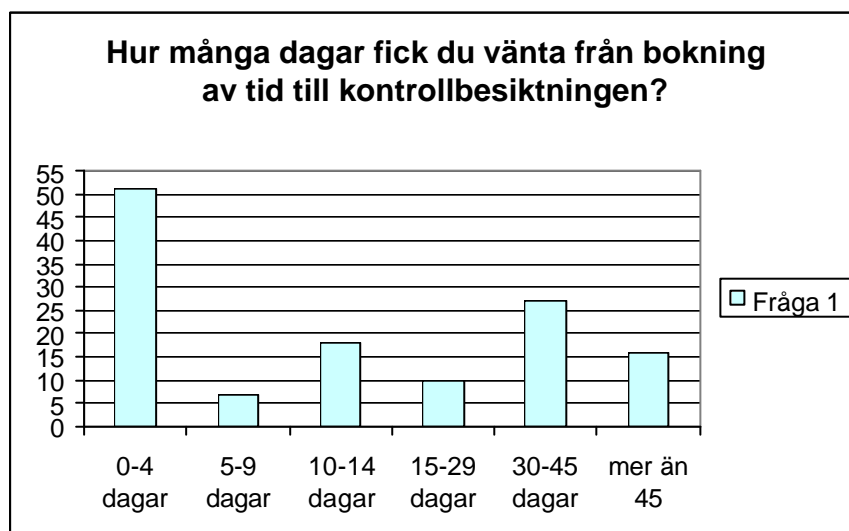

Bild 1, väntetid för besiktningstid

68 personer som besvarat enkäten har svarat att man kunde få en tid snabbare om man ville. 49 personer kunde inte få en tid snabbare än den man erbjöds.

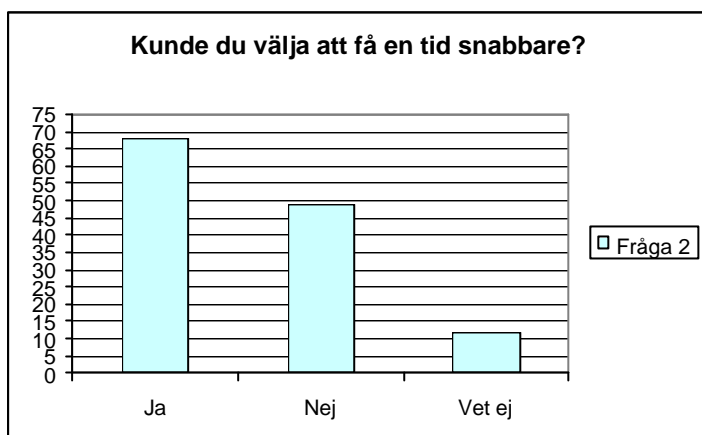

Bild 2, välja tid snabbare?

Tidsbokning eller drive in?

De allra flesta väljer att använda den traditionella tidsbokningen, 92 personer vilket motsvarar 71 %. 34 personer valde drive in för motorcyklar vilket motsvarar 26 %.

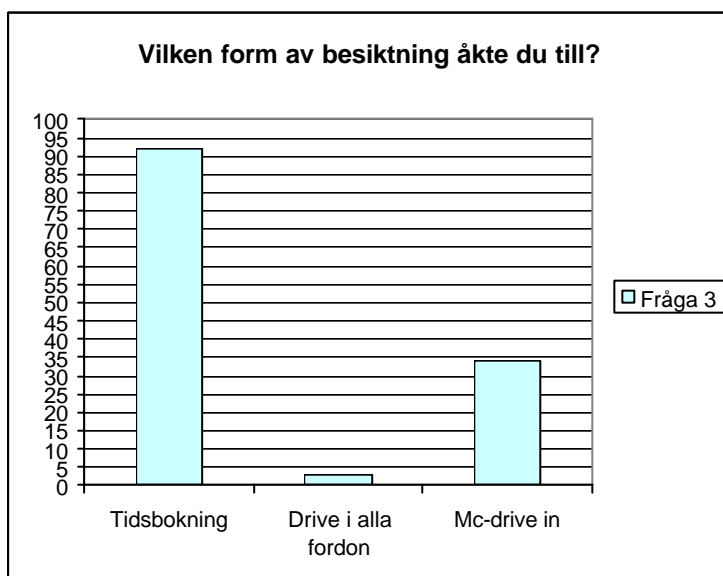

Bild 3, val av besiktningens form

Kötiden för de allra flesta är rimlig, 72 personer, 56 %, fick vänta mindre än 10 minuter på att få komma in på kontrollbesiktningen. Då det gäller hur länge man fick stå i kö sedan man anlät till Bilprovningen kan man konstatera att väntetiden under drive in-dagar för motorcykel är betydligt längre än vid den traditionella tidsbokningen. 26 personer fick vänta en halvtimme eller mer, det motsvarar 20 %. En av dem som svarat fick vänta i över tre timmar på sin tur.

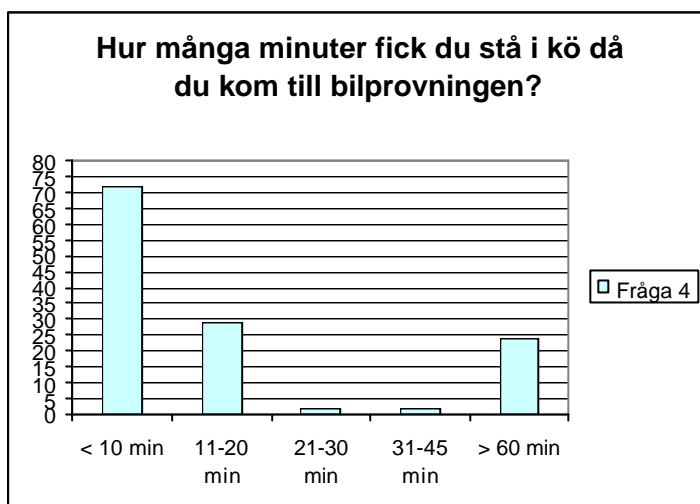

Bild 4, kötid på Bilprovningen

Kontrollprogram för motorcyklar

Med enkäten följde en sammanfattning av Bilprovningens kontrollprogram för motorcyklar, Bilaga 2 till Vägverkets föreskrifter 2000:101. Bilagan är en detaljerad sammanställning av motorcykelns alla beståndsdelar som ska kontrolleras och den omfattar 38 sidor. Frågan vi ställde var om alla punkter på kontrollprogrammet följdes under kontrollbesiktningen. 65 personer svarade nej, vilket är cirka 50 % av samtliga. 56 personer, 43 %, uppger dock att alla delar av kontrollprogrammet gick igenom.

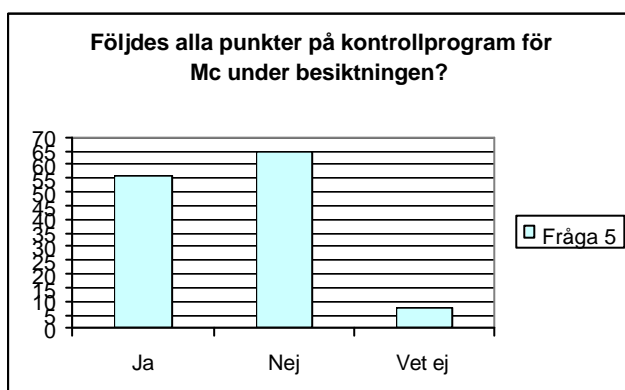

Bild 5, följdes kontrollprogrammet?

Om man svarade nej på fråga 5 frågade vi vilka delar som inte kontrollerades. Det allra vanligaste svaret var avgaser. Därefter följer elsystem, ”det mesta”, infästning drivsystem och bränslesystem.

Om svaret är nej på fråga 5, vad gjordes inte?

Bild 6, vad gjordes inte ur kontrollprogrammet?

Nyare motorcyklar har avgaskrav vilket ska kontrolleras av Bilprovningen. Ett fungerande kontrollsystem saknas dock varför inga avgaskontroller görs. Tio personer svarade dock att avgasutsläpp kontrollerades medan 118 svarade nej.

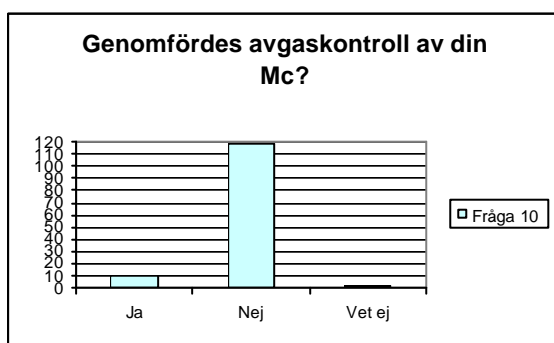

Bild 7, genomfördes avgaskontroll?

Tidsåtgång för kontrollbesiktning

Då det gäller tidsåtgången för kontrollbesiktning har vi valt att dela in svaren i tre tidsintervaller. Vi bad om den totala tiden inklusive provkörning. För 39 av 129 fordon, 30 %, tog kontrollbesiktningen och provkörning inte mer än tio minuter. De allra flesta, 79 personer har svarat att tidsåtgången var tio-tjugo minuter vilket är 61 % av dem som svarat. För elva av de svarande, 8,5 %, tog kontrollbesiktningen längre tid än 21 minuter. Genomsnittstiden för en kontrollbesiktning, inklusive provkörning, uppgår till 15,5 minuter.

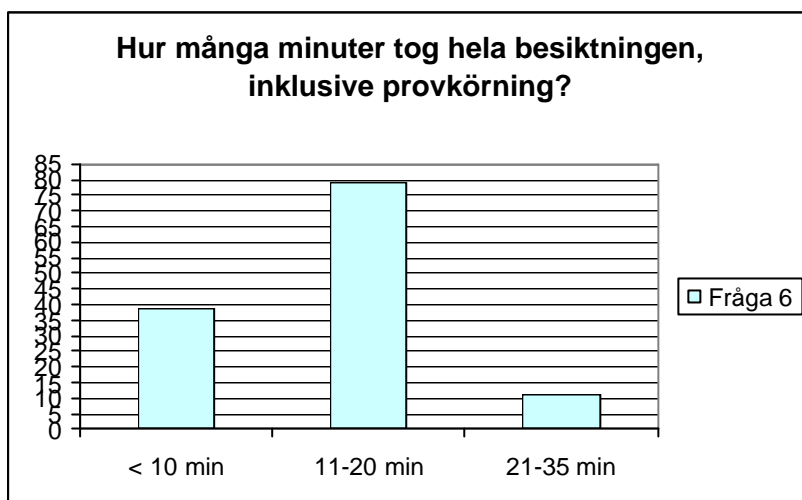

Bild 8, hur lång var den totala besiktningstiden?

En del av tiden under kontrollbesiktningen används för provkörning av fordonet. Vi har delat in svaren i fyra tidsintervaller. Fem fordon provkördes inte. Genomsnittstiden för provkörning var knappt fyra minuter per fordon. De flesta provkördes under 5-7 minuter, 49 fordon vilket motsvarar 38 %. 47 fordon, 36 %, kördes i 3-4 minuter.

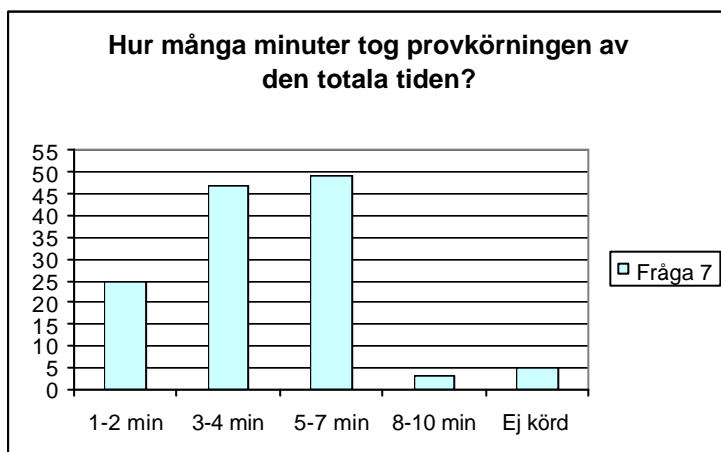

Bild 9, hur lång tid tog provkörningen?

Motorcykelkörning kräver en annan klädsel än den normala arbetsklädseln för en besiktningsman. Ombyte ingår därför också i tidsåtgången för kontrollbesiktning. Därför frågade vi om man bytte om och hur lång tid det tog. I de fall där besiktningsmännen inte bytt om handlar det om drive in-dagar för motorcyklar och en besiktningsman är avdelad för provkörningen och därför ombytt hela tiden. Tidsåtgången varierar annars mellan 30 sekunder och tio minuter. Genomsnittstiden är två minuter av den totala tiden för kontrollbesiktning. Om man bortser från de 39 svarande där besiktningsmännen redan var omklädda är tidsåtgången för omklädning i genomsnitt drygt fyra minuter. Dessutom konstateras att vad som är lämplig klädsel för provkörning av motorcyklar varierar kraftigt. Utöver den obligatoriska hjälmen torde väder, besiktningsman och station vara av stor vikt för besiktningsmännens val av personliga skyddskläder.

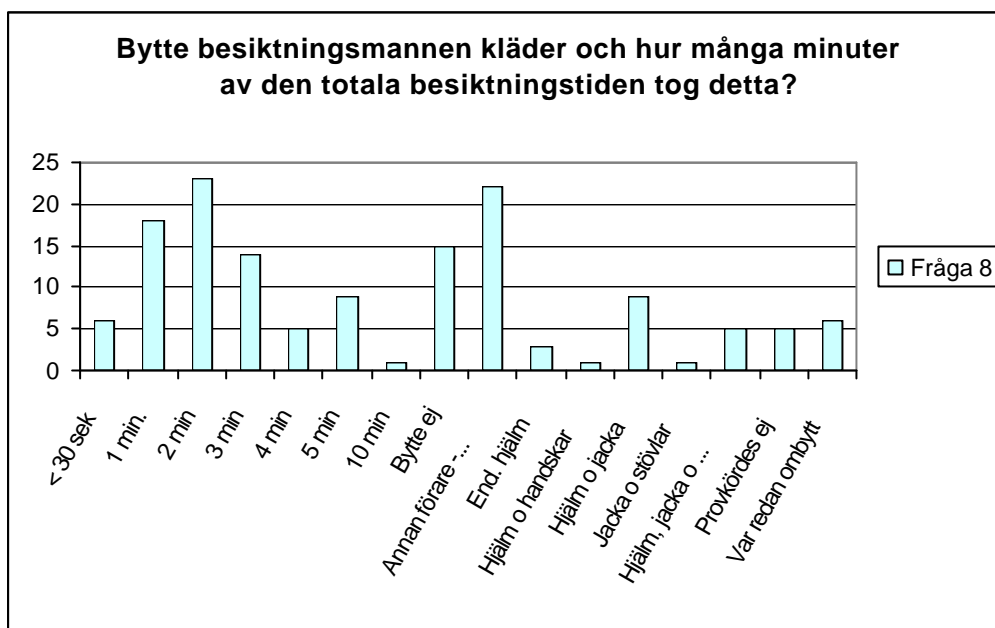

Bild 10, besiktningsmannens ombyte

Ser man till den totala tidsåtgången för kontrollbesiktning av motorcykel är genomsnittstiden ungefär 15 minuter. Av denna tid används sex minuter till ombyte och provkörning. Återstår alltså nio minuter till Bilprovningens omfattande kontrollprogram.

Behärskar besiktningsmannen motorcykeln vid provkörning?

Tidigare har klagomål kommit till SMC då det gäller besiktningsmännens vana av att köra motorcykel. Bilprovningen utbildar numera alla besiktningsmän av motorcyklar innan mc-säsongen startat, ibland sker detta i samarbete med SMC. Detta verkar ha gett resultat eftersom endast tre har svarat att besiktningsmannen inte behärskade motorcykeln. Hela 114 personer, 88 %, anser att besiktningsmannen behärskade motorcykeln. De som svarat vet ej såg i de flesta fall inte själva provkörningen.

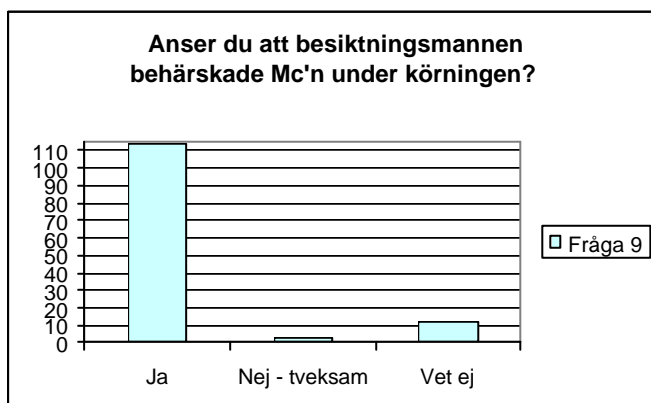

Bild 11, behärskade besiktningsmannen motorcykeln?

Anmärkningar på fordonet

Relativt få fick anmärkningar på sina motorcyklar, vilket överensstämmer med Bilprovningens egen statistik. Hela 98 fordon, 76 %, klarade kontrollbesiktning utan anmärkning. De anmärkningar som erhöles handlade främst om belysning, nio stycken. Fem anmärkningar gällde bromsar, fyra däck, tre buller, tre lager samt en på stötdämpare, ekrar och reflex bak. Det handlar alltså i de flesta fall om små felaktigheter som är relativt enkla att åtgärda.

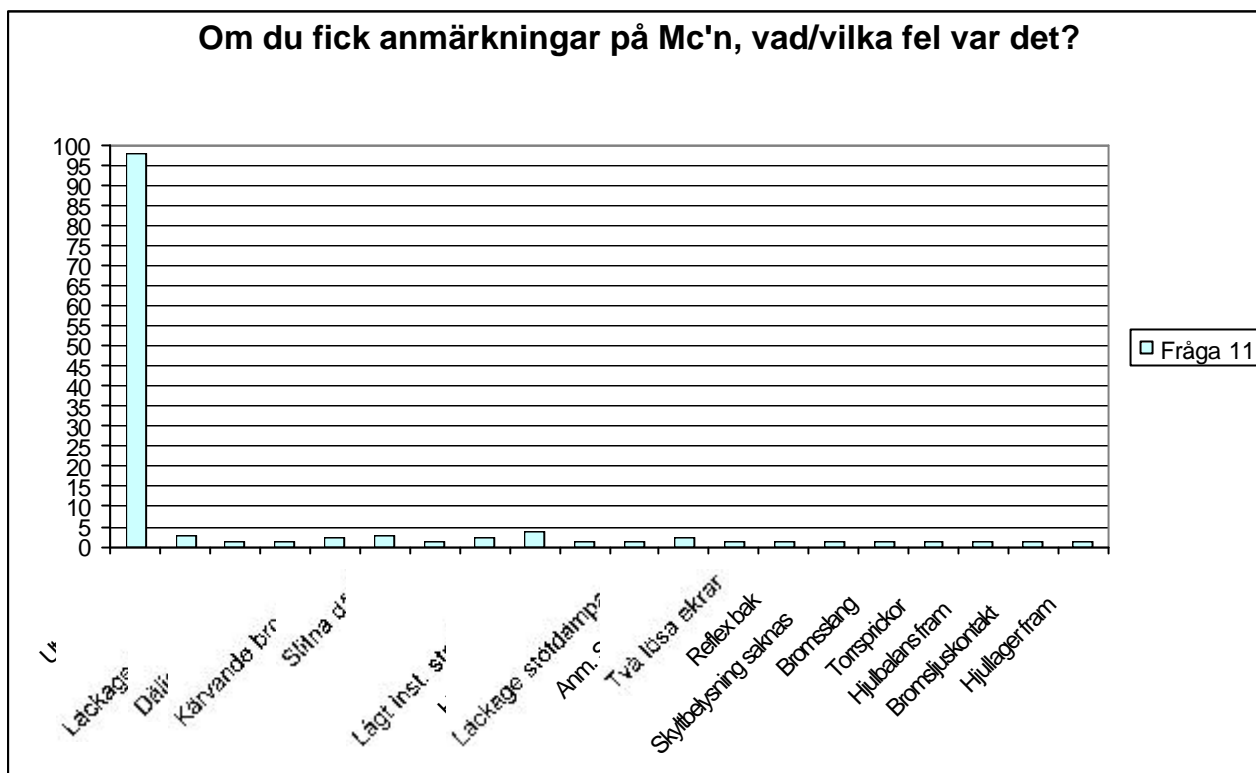

Bild 12, vilka anmärkningar fick du på din motorcykel?

Övriga synpunkter på kontrollbesiktning av motorcykel

Den sista frågan gällde synpunkter på kontrollbesiktningen i övrigt. Många svarande har valt att skriva kommentarer och den mest förekommande är den höga kostnaden i förhållande till tidsåtgången. Många, 30 personer, har positiva kommentarer om personalen vid Bilprovningen; kunnig, proffsig, seriös, noggrann, korrekt och trevlig. Å andra sidan säger 17 att besiktningen är godtycklig, ej noggrann, bedömningen är subjektiv, personalen är okunnig om motorcyklar, osäkra och oengagerade. Ett par anser att servicenivån kunde höjas genom att småfel kan rättas till i samband med kontrollbesiktningen. Endast två klagar på långa väntetider. Hela 18 personer anser att det borde räcka med kontrollbesiktning vartannat eller vart tredje år för motorcyklar.

Drive in besiktning av motorcyklar anser sju vara bra men det bör finnas mer personal under dessa dagar för att korta väntetiderna menar några. Den person som fick vänta allra längst vid en drive in-dag fick vänta 183 minuter på en besiktning som tog fem minuter inklusive provkörning.

Andra kommentarer är att besiktningsmännen bör använda skyddskläder för provkörning och att de bör utbildas på motorcykel, såväl tekniskt som körmässigt, att Bilprovningen bör privatiseras och att det bör finnas specialutrustning för mc-besiktning på stationerna. En frågar också vad som händer om en besiktningsman kör omkull under provkörningen.

Övriga synpunkter på kontrollbesiktning av Mc

□ Fråga 12

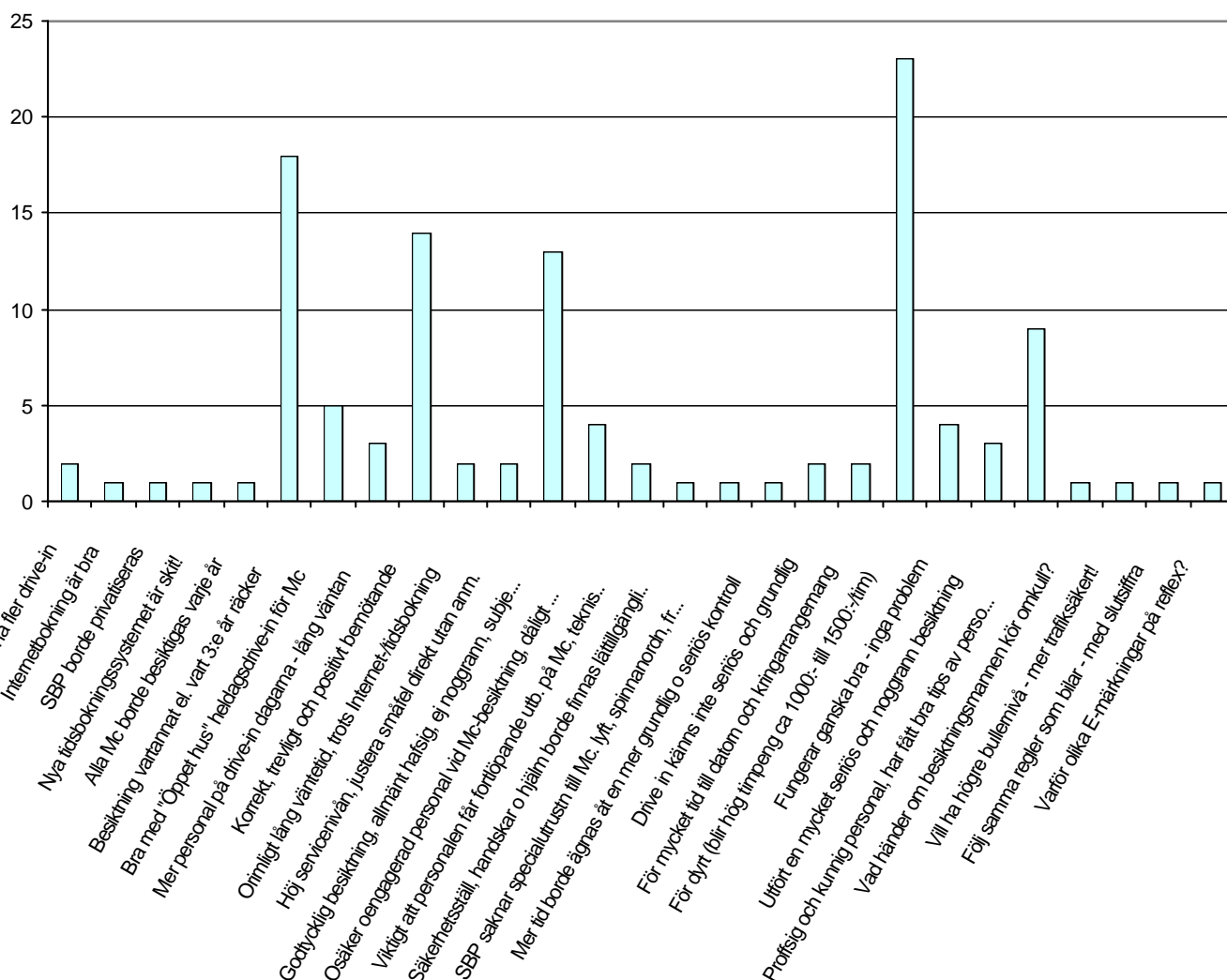

Bild 13, övriga synpunkter på kontrollbesiktningen

Sammanfattning

En rad olika frågor har besvarats genom enkäten. Det är inte något större problem att få tid för kontrollbesiktning. Väntetiderna utanför Bilprovningen är långa främst under drive in-dagarna för motorcyklar vilket bör kunna lösas med mer personal under dessa dagar. Besiktningssmannen behärskar motorcykeln under provkörning och personalen anses vara kompetent och trevlig av de flesta som svarar. De flesta motorcyklar passerar kontrollbesiktning utan anmärkning, de påpekanden som lämnas handlar ofta om mindre fel och detaljer.

Vad som däremot är förvånande är den korta tid man lägger ner på varje fordon under kontrollbesiktningen. Vår undersökning visar att genomsnittstiden för kontrollbesiktning av en motorcykel är 15 minuter. Av denna tid används i genomsnitt sex minuter till ombyte och provkörning av fordonet. Nio minuter används till den tekniska kontrollen av fordonet. Det kontrollprogram som ska göras omfattar motorcykelns alla beståndsdelar och är hela 38 sidor långt. SMC ställer sig tveksamma till hur en sådan noggrann kontroll kan göras på endast nio minuter.

En brist i vår undersökning är att vi inte frågade om tidsåtgång för kundmottagning, betalning som sker vid en dator inne i besiktningsskåpet. Någon har också kommenterat att detta tog alltför lång del av besiktningstiden. Man kan därför anta att en del av den totala tiden för besiktning som angivits av våra svarande avser även tidsåtgång för ren administration i samband med kontrollbesiktningen.

Några har kommenterat priset för kontrollbesiktning och menar att det inte är prisvärt. En kontrollbesiktning för motorcykel kostar 260:-. Kostnaden per minut blir 17,33 kronor eller 1 040:- per timme. För den tekniska kontrollen betalar man i genomsnitt 156:-, resterande 104:- betalar man för besiktningsmannens provkörning och ombyte.

Slutsatser

SMC har i flera remissvar hävdad att det räcker med att en motorcykel kontrollbesiktas vartannat år, även för motorcyklar som är tio år eller äldre som idag ska besiktas årligen. Orsakerna är flera.

Det finns inget EG-direktiv som kräver kontrollbesiktning av motorcyklar och därför finns mc-besiktning endast i åtta av EUs medlemsländer. En undersökning gjord av Risto Kaivola, Tampere universitet, 1997, där man studerat alla motorcykelolyckor i Finland med dödlig utgång 1986-1995, visar att endast 1-2 % av dödsfallen orsakas av tekniska fel på fordonet.

En motorcykel används främst under sommarhalvåret och då främst i vackert väder. SMC genomförde våren 1999 en medlemsundersökning där det framkom att man i genomsnitt kör 600 mil per år med motorcykel medan bilen körs tre gånger så långt i alla typer av väderlek. Motorcykeln är oftast ett stort fritidsintresse som ägarna ägnar både fritid och resurser till att hålla i bra skick.

Ser man slutligen på Bilprovningens egen statistik av resultat av kontrollbesiktningar det första halvåret 2002 stämmer resultatet i vår enkätundersökning samtidigt som våra argument bekräftas. 80 % av motorcyklarna godkändes utan anmärkning jämfört med 49 % av personbilarna. Endast 8 % av motorcyklarna underkändes med krav om efterkontroll mot 35 % av personbilarna.

Vi anser att den studie som genomförts bland våra medlemmar styrker vår ståndpunkt att kontrollbesiktning vartannat år är tillräckligt för motorcyklar.